

Čís. 8056.

Byla-li pozůstalá vdova s nárokem podle § 796 obč. zák. poukázána na pořad práva, není oprávněna stěžovati si na usnesení pozůstalostního soudu, jímž byla dědici vydána odevzdací listina.

(Rozh. ze dne 19. května 1928, R I 291/28.)

Pozůstalostní soud nevyhověl návrhu dědiců, by byla vydána odevzdací listina, a poukázal pozůstalou vdovu s jejím nárokem podle § 796 obč. zák. na pořad práva. Rekursní soud k rekursu dědiců přikázal pozůstalostnímu soudu, by jim vydal odevzdací listinu.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs pozůstalé vdovy.

Důvody:

Pozůstalá vdova domáhá se dovolacím rekursem, by odevzdací listina nebyla vydána dědici. Domáhá se toho proto, by její nárok proti pozůstalosti plynoucí z ustanovení § 796 obč. zák. nebyl prý ohrožen. Než tento nárok neopravňuje stěžovatelku k podání opravného prostředku v řízení nesporném, neboť nárok ten, třebaže tkví v manželském poměru, tedy v právu rodinném, dlužno uplatniti sporem jako každý obligační nárok proti pozůstalosti, byl-li popřen (viz rozh. čís. 1614). Tím, že stěžovatelka byla se svým nárokem odkázána na pořad práva, přestala býti účastnicí při projednání pozůstalosti a její nárok v pozůstalostním řízení nemůže býti vyřízen. Není proto stěžovatelka stížena tím, zda byla či nebyla odevzdací listina vydána. Nepřísluší jí proto práva stížnosti podle § 9 nesp. říz. a bylo její dovolací stížnost odmítnouti, což měl učiniti již soud prvního stupně.

Čís. 8057.

Vzejde-li mezi dvěma soudy spor o příslušnost, dlužno jej odstraniti podle § 47 j. n. a není ani ten ani onen soud oprávněn znovu jednati a rozhodovati o příslušnosti.

(Rozh. ze dne 19. května 1928, R I 338/28.)

Okresní soud v Karlových Varech vyhověl námitce věcné nepřislušnosti a odmítl žalobu. Rekursní soud (krajský soud v Chebu) zamítl námitku předmětné nepřislušnosti.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu potud, že zrušil usnesení obou nižších soudů i s předchozím řízením a uložil prvnímu soudu, by předložil spisy podle § 47 j. n. vrchnímu zemskému soudu v Praze k rozhodování o záporném sporu o příslušnost mezi krajským soudem v Chebu a okresním soudem v Karlových Varech.

D ů v o d y:

Z předložených spisů jest zřejmý tento děj: Žalobce podal dne 7. července 1927 u okresního soudu v Karlových Varech proti žalovanému žalobu o zaplacení 4.000 Kč s příslušenstvím z toho důvodu, že mu žalovaný zadržuje 6.500 Kč z důvodu útrat právního zastoupení a výdajů, že však žalobce uznává ze vzájemné pohledávky žalovaného toliko 2.500 Kč a že tedy žádá zaplacení zbytku 4.000 Kč s příslušenstvím. Tuto žalobu okresní soud odmítl a limine pro věcnou nepřislušnost a zpravil o tom jen žalobce. Poté podal žalobce dne 27. července 1927 žalobu téhož obsahu u krajského soudu v Chebu, jen s tou úchyldou, že v ní uznával ze vzájemné pohledávky žalovaného toliko 1.500 Kč a žádal zaplacení zbytku 5.000 Kč s příslušenstvím, nezmíniv se o tom, že v téže věci byla žaloba již okresním soudem v Karlových Varech pro věcnou nepřislušnost odmítnuta. Tuto žalobu odmítl i krajský soud pro věcnou nepřislušnost a limine a to bez jakéhokoliv odůvodnění a zpravil o tom jen žalobce. Již tehdy vznikl záporný spor o příslušnost mezi zmíněnými dvěma soudy, který mohl býti odstraněn jen způsobem v § 47 j. n. předepsaným a, dokud se tak nestalo, nesmělo býti o téže žalobě, podané znova u okresního soudu v Karlových Varech a tímto znova odmítnuté (nejprve zase a limine a později na námitku) co do příslušnosti ani v první ani v druhé stolici jednáno a rozhodováno. To dovolací rekurs právem vytýká. Jen vyšší soud povoláný k rozhodnutí sporu o příslušnost byl by mohl podle § 47 poslední odstavce j. n. učiniti případné nutné opatření, než by sám rozhodl. Za tohoto stavu věci netřeba řešiti spornou otázku, které se dovolací rekurs dotýká, zdali ustanovení § 46 prvý odstavec j. n. platí jen pro případ, že byla žaloba pro věcnou nepřislušnost odmítnuta po ústním jednání (§ 261 c. ř. s.), či také pro případ, že se tak stalo a limine (§ 43 j. n.). Netřeba ji řešiti proto, že další řízení bylo neprávem konáno po nastalém sporu o příslušnost u jednoho ze účastněných soudů, který na svém původním názoru trval, a že byla neprávem vydávána další rozhodnutí jak v první, tak ve druhé stolici. Že i za platnosti předpisu § 46 prvý odstavec j. n. — který má právě za účel zabránovati sporům o příslušnost — může nastati záporný spor o příslušnost, zejména nezmínil-li se žalobce v nové žalobě o dřívějším odmítnutí u jiného soudu, ukazuje nejlépe tento případ a zmiňuje se o tom již také komentář Neumannův z roku 1914, str. 145 k § 46 j. n. Spor o příslušnost může býti odstraněn jen zákonnou cestou podle § 47 j. n. a nesmí býti vždy znova prohlubován tím, že by jeden nebo druhý ze účastněných soudů vždy znova svou příslušnost odmítal a takto věcné vyřízení oddaloval, čehož dokladem je zase tento případ. Bylo tedy rozhodnouti, jak se stalo. Dodati sluší, že dovolací soud má teprve nyní příležitost věci se obíratí, protože dřívější dovolací rekurs žalovaného byl pro nepřipustnost odmítnut a nemohlo býti k jeho obsahu přihlíženo.